

30. ledna 2013

Posudek školitelky diplomové práce Rostislava Valvody „Překlady české literatury do angličtiny“

Diplomová práce Rostislava Valvody zpracovává bibliografii překladů české literatury do angličtiny od počátku 19. století do r. 2010, její nedílnou součástí je elektronická databáze, která má i verzi webové aplikace. Hlavním přínosem práce je rozsáhlý soubor dat, který čítá 2500 záznamů. Diplomant jej usilovně shromažďoval v průběhu několika let, čímž poskytl akademické obci i širší odborné veřejnosti možnost konzultovat ucelený přehled existujících anglických překladů české literární tvorby. Rostislav Valvoda ale také provedl vyhodnocení kvantitativní perspektivy – teze, které si jasně vytyčil v úvodu, pak ověřuje na základě sebraných dat v závěrečné diskusi. Ta obsahuje velmi zajímavé podněty k dalšímu zamyšlení.

Z translatologického hlediska jsou velmi cenné podkapitoly o recepci české literatury v angličtině a fenoménu Čapek, postřehy o překladu Máchova Máje a rozdílech mezi překlady prózy a poezie, respektive náročnosti převodu děl primárně vázaných na jazyk. Velmi pozitivně také hodnotím, že Valvoda provedl rešerši kritických soudů zahraničních bohemistů a překladatelů i recenzí překladů, a navíc pořídil záznam s legendárním překladatelem Osersem. Kromě zmíněného sběru dat a úvahových kapitol považuji za velmi přínosné i to, jak práce srozumitelně a precizně popisuje kvantitativní metodu. Diplomant si je vědom omezené platnosti čísel, proto kromě objektivního ověřování naznačuje další možnosti výkladu, a otevírá tak nová zajímavá témata. Práce tímto připravuje půdu pro další bádání v oblasti dějin překladu.

Kromě několika překlepů (např. „ Překlad literatury se odráží zájem“, str. 59) jsem nezaznamenala žádné prohřešky proti požadavkům kladeným na diplomové práce. Za úvahu by ovšem stála důkladnější jazyková revize anglického abstraktu. K práci mám pouze jednu drobnou připomínku. Týká se pasáže o žánrovém dělení na poezii, prózu, drama a esej. U čtvrté položky by bylo dobré zmínit nejen to, že jde o volnější kategorii, do které autor vměstnal „obtížně zařaditelné kusy“, ale že jeho dělení v zásadě odráží velmi širokou,

v anglickém kulturním prostředí zavedenou oblast „non-fiction“. Sem patří veškerá nefiktivní literatura, ať už se jedná o různé typy literatury faktu nebo formy na pomezí mezi uměleckou a věcnou literaturou, jako je beletristická publicistika apod. Jak vyplývá z předloženého materiálu práce, autora k volbě tohoto netradičního názvu nejspíše vedl fakt, že esejistika byla nejčastěji překládána (např. Havel, Čapek), a možná i to, že v britském písemnictví má silnou tradici (tato skutečnost zase mohla motivovat nakladatele a překladatele k výběru této formy pro převod do angličtiny). Problematičnost a důvody volby kategorie „esej“ mohly být explicitněji vysvětleny, stejně tak i fakt, že pro termín „non-fiction“ se v češtině těžko hledá ekvivalent.

Nejsem si vědoma ničeho, co by bránilo připuštění této diplomové práce k obhajobě. Je přínosem nejen pro translatologická a bohemistická studia, ale i pro širší odbornou veřejnost. Vzhledem k rozsáhlosti rešerše, kterou předkládá, i výkladovému zpracování metody a podnětům, které nastiňuje, by ji bylo možné po zpracování připomínek předložit jako práci rigorózní. Navrhuji známku **výborně**.

Šárka Tobrmanová, D.Phil.